

Putinov ešalon spavača u BiH

Autor: Nedžad Ahatović, Prof. Odbrane i sigurnosti

U Banjoj Luci je 12.12.2016. godine održana sjednica Odbora za sigurnost Narodne skupštine manjeg bh. entiteta, uz učešće nadležnih predstavnika iz institucija BiH i Srbije. Na tom sastanku najviše je bilo riječi o tzv. tekfiriskom i vehabijskom pokretu u BiH i implikacijama koje takva ideologija ima na individualne terorističke incidente ili organizovano terorističko djelovanje. Na sjednici je Ministar sigurnosti BiH Dragan Mektić ustvrdio da je prema podacima OSA-e na sirijskom ratištu do sada, a to znači u periodu od punih 5 godina boravilo 226 građana BiH. Imajući to u vidu Dragan Lukač ministar MUP-a manjeg BiH entiteta izvodi zaključak sa sastanka da najveću opasnost za BiH predstavljaju povratnici sa Sirijskog ratišta koji imaju tzv. ulogu spavača. Iako su zaključci sa sjednice u Banjoj Luci razumni i o njima se da diskutirati, cilj sjednice Odbora za sigurnost Narodne skupštine manjeg bh. entiteta svjetslosnim godinama je daleko od suzbijanja i prevencije terorističkih prijetnji u i iz BiH ka regionu. Postavlja se onda pitanje zašto se iz manjeg BiH entiteta upravo sada u vrijeme prijema upitnika EU za BiH, podvlači teroristička prijetnja kao izazov nacionalnoj sigurnosti BiH?

Zapravo sadašnja geopolitička situacija u svijetu prijeti da eskalira novim kriznim žarištem 2017. godine za kojim se izgleda iz zvaničnog Kremlja intenzivno traga upravo na Balkanu. Naime, Rusija u svom nastojanju da uspostavi balans sile sa Zapadom neće više moći da trpi sankcije EU i 2017. godine doći će do ekonomskog iznurivanja preopterećene ruske privrede. U tom kontekstu Putinov pristup globalnim žarištima poput Sirije preko koje je nastojao da u pregovorima sa Zapadom dobije i jare i pare u smislu ukidanja sankcija EU i prihvatanja aneksije Krima doživio je fijasko. Obamina administracija nije nasijela na ponudu u kojoj je Rusija vršila konstruktivnu ulogu u pregovorima u vezi nuklearnog programa sa Iranom tzv. Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA) u zamjenu za otpočinjanje razgovora velikih sila. Do sastanka Obame i Putina jeste došlo, ali neformalno u septembru 2015. godine na marginama sjednice Generalne Skupštine i Vijeća Sigurnosti OUN-a u New Yorku. Na tom kratkom sastanku, ja bih više rekao viđenju, koji je uslijedio nakon potpisivanja sporazuma sa Iranom u vezi njegovog nuklearnog programa, Obama je glatko odbio Putinovu ponudu da pored pokazanog ruskog uticaja na dogovor sa Iranom privoli i Assadov režim na mirovne pregovore u zamjenu za Zapadno priznanje aneksije Krima i ukidanje sankcija EU. Razlog za to je bilo rusko razmještanje vojnih efektivna u Siriji koje je bilo u toku u trenucima dok su dvojica najjačih svjetskih lidera razgovarala o smirivanju situacije u Siriji i iznalaženju „diplomatskog“ rješenja.

Dakle, Rusija kako sada stvari stoje nema više relevantnih instrumenata da preko hibridnog rata dalje destabilizira EU, a poglavito NATO. Nema više direktne koristi od Grčke krize i drmanja valutne stabilnosti Eura koju su proizveli ruski tajkuni. Nema više koristi od namjerno izazvanog vala izbjeglica iz Sirije uz pomoć Assadovog režima koji je otvorio put nesretnim ljudima ka u EU što jeste prouzročilo jačanje desnice u Evropi i izlazak Velike Britanije iz EU, ali nije destabilizirao NATO što je bio primarni cilj Kremlja. Zatim, Sirijska kriza više ne generira čak niti raspravu o direktnom unilateralnom vojnom uplitanju Zapada mimo normi međunarodnog prava, što je također, još od ruskog veta na vojnu intervenciju Zapada u vijeću sigurnosti OUN-a iz 2012. godine, bio primarni cilj Kremlja. Sve to skupa znači da je Putinu politički prostor za manevriranje sužen, a vrijeme i sankcije direktno idu na ruku Zapadu.

Putin se sada jedino može uzdati u poslovičnu političku kratkovidost i agresivnost novoizabranog predsjednika SAD-a Donalda Trampa u koju je prema tvrdnjama CIA investirao i svoj vlastiti politički kredibilitet kako bi ga doveo na tu poziciju. To je činio sve sa ciljem da sredinom 2017. godine održi samit između SAD-a i Rusije na najvišem vrhu kao u stara dobra vremena gdje bi se dogovorilo ono što se nije moglo dogovoriti sa Obamom – ukidanje snakcija Rusiji i priznavanje aneksije Krima i autonomije Istočne Ukrajine slično već postojećem rješenju sa manjim bh. entitetom. Ako taj sastanak na vrhu završi sa negativnim ishodom, Rusija će sasvim sigurno otvoriti novo žarište ovaj put u Evropi i to u Ukrajini ili na Balkanu sa dva direktna cilja. Prvi da svojim odloženim uticajem da spriječi dalju eskalaciju nasilja, uzdrma EU do tačke pucanja i isposluje ukidanje sankcija i priznavanje aneksije Krima i autonomije Istočne Ukrajine. I drugi da ukaže na besmislenost postojanja NATO-a kao vojnog saveza koji ne može da spriječi eskalaciju krize. Ovaj scenario je nažalost vrlo izgledan i moguć, jer Rusija se sapliće pod teškim ekonomskim teretom sankcija i Putinu hitno treba moneta za potkusurivanje, jer su postojeće krize poput one u Siriji izgubile na vrijednosti i sada samo odnose na stotine ljudskih života. Putin je svjestan da se Sirijska kriza ne može više riješiti vojnim putem, jer je Assadov režim preslab, a pobunjeničke snage i dalje snažno podržavane od strane Zapada. Rezon zvanične Moskve je da se bez održavanja u životu ISIL-a kao eminentne prijetnje cijelom svijetu ne može iz Sirijskog konflikta izvući bilo kakava druga korist za pojačavanje međunarodnog stava Rusije. Zato mi sada na sceni imamo reinkarnaciju vojne snage ISIL-a koji ponovo zauzima Palmiru uz namjerno uzmicanje Assadovih snaga iz tog grada. Upravo zato i mi u BiH sa sjednice u Banjoj Luci imamo poruke o Bosni i Hercegovini kao potencijalnoj bazi islamskog radikalizma koju treba počistiti. U tom kontekstu nije isključeno i namjerno izazivanje terorističkih akata na Balkanu za koje bi muslimanska zajednica u BiH bila neposredno optužena.

Ako sve skupa uzmemo u obzir i dovedemo ova međunarodna kretanja u korelaciju sa našim regionom u kojem je u Crnoj Gori kao državi kandidatu za NATO već pokušan nasilan prevrat, onda zaista razočaravajuće djeluju izjave predsjednice R. Hrvatske Kolinde Grabar Kitarević u vezi sa islamskim fundamentalizmom u BiH koji u hiper ratu koji se vodi u Evropi nažalost idu direktno na ruku Rusiji i njenim interesima na Balkanu. Ova izjava iako uzeta iz konteksta u strateškom smislu nanijela je ogromnu štetu u već burnim političkim previranjima i poremećenim odnosima Bošnjaka i Hrvata u BiH, kao i ukupnim odnosima BiH i Hrvatske koji moraju upravo sada zbog svega rečenog da budu na daleko većem nivou. Treći entitet kao rezervna varijanta i reinkarnacija HZHB-a u Hercegovini kao rezultat povirijeđene sujete jednog političkog lidera mogu biti ulazna karta Rusiji za daleko veću destabilizaciju BiH, koja će direktno i teško pogoditi ekonomiju Hrvatske, a posebno njen turizam kao jedan od osnovnih izvora finansiranja. Destabilizacijom BiH destabilizira region, a posebno se destabilizira Hrvatska, destabilizacijom Hrvatske, destabilizira se EU i NATO. Kompletan taj razvoj situacije će silom inercije dovesti do rasta islamskog radikalizama u muslimanskoj odnosno Bošnjačkoj zajednici u BiH, tako da neće biti teško, jednom namjerno isceniranom autobombom u Beogradu okriviti BiH spavače iz Sirije, s čime će se proizvesti regionalna kriza i prijetnja narušavanja mira i stabilnosti Balkana. Kao što vidimo na takvo što, već se upozorava sa raznih konferencija u Banjoj Luci. To će Putinu biti sasvim sigurno dovoljan razlog da internacionalizira pitanje opstojnosti BiH i izvrši i politički pritisak uz prijetnju vojne intervencije, pa ako bude neophodno i same ruske ili srbijanske kratke vojne intervencije u BiH po modelu Sirije. Sve to sa ciljem da bi ponovo dobio na momentumu u pregovorima sa Zapadom u skidanju sankcija, što je za Rusiju ključno, kao i priznavanju aneksije Krima Rusiji, RS-a Srbiji uz vraćanje Kosova i dobijanju posebnog autonomnog statusa za Istočnu Ukrajinu. Šta će se od svega toga desiti ostaje da se vidi. U svakom slučaju BiH građano na ratištu u Siriji koji broje slovom i brojem 226 ljudi od čega su se njih 46 vratilo u BiH, nalaze se pod stalnim mjerama nadzora raznih državnih agencija za zaštitu zakonitosti. Oni su sigurno daleko manja prijetnja od procijene medija da samo u BiH nalazi 30.000 registrovanih članova fašističke paramilitantne organizacije Četnički ravnogorski pokret za RS, najveće paravojne organizacije tog tipa u Evropi. Sa druge strane zvanični podaci govore i o 130.000 registrovanih lovaca na 1,2 miliona stanovnika u manjem bh. entitetu koji po zakonu imaju pravo na 4 duge cijevi u koje spada i tzv. „trofejno“ oružje JNA koje uključuje poluautomatske puške i snajpere. To u konačnici znači da je 10% legalno naoružanog stanovništva u RS-u i to formacijskim pješadijskim naoružanjem, a da o 350.000 cijevi nelegalnog oružja u RS-u i ne govorimo.

Nekada je general Franko u Španiji imao tzv. petu kolonu, a Putin u BiH ima čitav ešalon spavača koji gaje dugu tradiciju kolaboracionista okupatora i koji jedva čekaju ruski desant pa da krenu u novu hajdučiju i genocid. Istovremeno zvaničnici manjeg bh. entiteta s pravom upozoravaju na islamski radikalizam i individualnu terorističku prijetnju, ali sa krajnjim ciljem skretanja pažnje javnosti sa suštinskih stvari, kao što je hibridni rat, Ruski uticaj na Balkanu i eminentnu prijetnju nacionalnoj sigurnosti BiH u vidu Četničkog ravnogorskog pokreta za RS kao najveće paravojne organizacije u Evropi. Istovremeno EU i NATO postavljaju uslove i odugovlače sa prijemom BiH u punopravno članstvo ovih euroatlanskih asocijacija, pa se s pravom postavlja pitanje za koga će 2017. godine biti kasno, za BiH ili za EU i NATO, ili za sve nas zajedno?